

ЖЕНСКИ СВЕТ.

ЛИСТ ДОБРОТВОРНИХ ЗАДРУГА СРПКИЊА.

ИЗЛАЗИ:

сваког 1. дана у месецу на целом табаку.

Цена је годишње 1 фор.; за Србију 2¹/₂ дин.
Рукописи и претплата шаљу се на уредништво.

ПОМОЗИМО СИРОТИМ ПОГОРЕЛЦИМА.

Вознато је нашем свету, да је нашу највећу општину с ове стране, нашу В. Кикинду, постигла 17. марта о. г. голема несрећа. Несрећним случајем појави се ватра тога дана, кад је највећа бура беснила и за време од 3—4 часа изгорело је преко 350 које кућа, које других стаја и сва храна, покућство, пића па и доста марве и живине. Остаде за неколико часова до 1000 душа без крова, без хране, без одела. Сав се наш свет подигао, да ублажи колико може ову несрећу прилозима својим. Општина кикиндска чини за то највеће напоре, али је несрећа голема, те с тога се и в. кикиндска добротворна женска задруга подигла да моли сестре своје из свију крајева наших, да и оне пруже своју милостиву руку о-

вом јадном народу нашем, па се молбом тако обратила и овој задрузи Српкиња Новосаткиња, па и осталим нашим женским задругама с ове стране.

Задруга је ова послала одмах од своје стране 50 ф. и умољава поштовано грађанство из места и из околине, да се смиљује на ову бедну браћу нашу и да даде шта ко може и колико може у новцу, храни и оделу а прилоге своје нека изволи сласти или предасти начелници ове задруге гђи Јулки Радовановићки, која ће све прилоге отпирављати на в. кикиндску женску задругу односно на гђу председницу те задруге гђу Нину Петровићку и у овоме листу износиће у своје време јаван рачун о овим прилозима.

Помозите, браћо и сестре, бога ради!!

ПОЗИВ НА ПРИЛАГАЊЕ.

Услед нечувене пожарне катастрофе, која је постигла један знатан део нашега становништва, потписана добротверна женска задруга према свом еминентном задатку јавља овим свима и свакому, да је вољна за погореле страдалнике велико-кикиндске примати сваки ма како мален дарак било у новцу, било у храни или оделу и намештају, — и позива све родољубе и човекољубе, да невољницима у помоћ притеку.

Брза помоћ двострука је помоћ, с тога нека свако са својим даром похита што брже може.

Сви прилози нека се шаљу на адресу потписане председнице, а имена прилагача штампа ће се у листовима.

Из одборске седнице добротворне женске задруге, држане у В.-Кикинди 18. марта 1888.

Др. Богдан Давидовић
II. тајник.

Нина Петровић
председница.

С Е Ћ А Њ Е.

Кад слушам звуке твог умилног гласа,
Тад сретан сањам најдивнији сан,
А дух полети у пределе друге,

Где љубав влада, где сам слободан...
Хај тамо душа млађана ми жуди,
Где нема мржње, где су људи — људи...

А у сну слатком к'о да сретан слушам
 Анђела мили божањствени кор..
 Чуј како песму твоју милогласну
 Умилно прати цео свети збор
 Хај тамо тамо, где се песма ори:
 Не влада мржња, само љубав збори. —

За тренут један заборавим тугу,
 Осећај чудан испуни ми груд;
 Сетим се сретног, блаженог детињства,
 Кад игра беше једина ми жуд..
 Ој сретни дан, ој детињство мило,
 Брзо ми прође, к'о да ми се снило. —

Сетим се среће — оне среће праве —
 Кад трска беше коњ ми оседлан,
 А кад се враћах из очајне битке
 На крилу меком обар'о ме сан.....
 Ала је мило материно крило!
 Сећам се живо, к'о да ј' јуче било. —

Ал оде радост, оде рајска срећа,
 И дође живот горак, жалостан.
 Окове луде тешко је поднети.
 Ал заман тражим слободнији стан..
 Слободо света слети с' неба амо,
 Заузми престо — давно те чекамо! —

Куд год погледим по пустињи овој
 Гроза ме вата — мржњу видим свуд;
 Верне јој друге: лаж, пакост и злоба
 По зраку лебде — па нам трују груд..
 Друштво је труло, а бура се спрема
 Да у гроб спреми што живота нема —

Кад слушам звуке твог умилног гласа,
 Тад сретан сањам најдивнији сан;
 А дух полети у пределе друге.
 Где љубав влада, где сам слободан.
 Хај тамо душа млађана ми жуди,
 Где нема мржње, где су људи — људи!!..

Станко.

УПЛИВ МАТЕРЕ НА ЖИВОТ И РАД ДЕЦЕ СВОЈЕ.

У разговору с једном одличном госпођом рећи ће једном велики Наполеон: „Досадањи начин васпитања нашег не вреди ништа, али кажите ми, молим вас, шта нам оскудева, да можемо пружити народу добро и ваљано васпитање?“ — „Матере,“ одговори та умна жена: Јесте, матере, велимо и ми јер за дечију природу су лепа и узорни примери од одлучног уплива; а ко је детету бољи узор, ко ближи и лепши пример, него мати, она му је непрестано пред очима, она му је прва љубав и из извора те љубави развија се љубав к ближњему и Богу. Једна добра мати, вели Г. Херберт, вреди за децу више него сто учитеља, јер мати је на дому магнет, који сва срца привлачи, она је поларна звезда за све очи у кући. Мати васпитава човечије од свију учитеља. Човек је разум а жена срце човечанства, он мишљење, а она осећање; а у свету обично срце и осећање управља друштвом. Зато се у историји слабо што и говори о „великим“ женама, само о „великим“ људима, а тек о „добрим“ женама, јер жене, — не кажемо да не би могле, јер нису ни спремане за то — нису изумеле жељезницу, бр-

зојав, телефон и т. д., ал оне су подигле и створиле нешто више од тога, оне су на своме крилу однеговале најузвишеније створове, оне су подигле узорите људе и жене, који за живот, свет и његову срећу више вреде, него све машине и сви проналасци. А оне су то учиниле својом љубављу, својим пожртвовањем, својим радом и својим лепим примером; а колико су чиниле и колико чине тим добра роду људском види се сваки дан на животу и друштву нашем, а и повесница је оставила нама гомилу забележених примера, где су матере и жене својим радом и поступком, својим врлинама и узор-примерима однеговале и друштву и човечанству поклониле оног славног Цезара, Канта, Гетеа, Клопштока, Песталоција и др. а нама нашег узор-јунака Краљевића Марка, Доситија, Змаја и др.

На свима тим великим људима опажа се црта материнске неге и љубави; на карактеру, на начину мишљења и рада њиховог, опажају се поглавито црте материнске, јер отац и ако може много да утиче на срећу и на будућност своје деце својом озбиљношћу, кад и строгошћу, мудрошћу и оним мушким достојанством,

што улива у деци неки страх и поштовање, које знатно потпомаже васпитну цел, али ипак трајан и одсудан уплив на децу нема отац него мати. Отац већ својом мушком озбиљношћу не може да разбуди у деци толике љубави и оданости, коју мати може својом благошћу и милошћу, па та материнска благост и милошта привлачи дечије очи и срце, тако силно, да се приметило, да сва деца, а особито синови, присвајају материне врлине и мане. Ако су дакле матере скромне, побожне, милостиве, уредне, штедљиве, вредне, предусретљиве: то и синови и кћери још у раној младости присвоје те врлине и прелије им се у крв те их прате кроз сав живот њихов. За то треба матере увек да имају на уму, тај уплив што га има на деци њихов примеран живот, њихова вредноћа, њихова уредност, чистота, штедња, па да свагда с таким примерима излазе пред децу особито мушку, јер мушка су деца више одана матерама него очевима; тихи и нежан поступак ублажава мушке наглости и укроћава страсти, које се у мушкој деци више појављују. Материн савет и блага утеха задире дубље у срце детиње и оставља трајне успомене, које га у животу потсећају и чувају, да не посрне са пута части и врлина. Материнска љубав толико занесе децу, особито синове, да их успомена њена загрева и у најдубље дане и сматрају матере само са те лепе успомене за највеће светиње. Част материна светија је деци од своје части и свагда ће наш син пре полетити у освету за обрачу части матере своје, него за своју част.

Ал таке синове стварају само ваљане и примерне матере, матере, које се не поводе слепом љубављу, којом се пуни деци свака воља и задовољава сваки захтев, јер то упропашћује децу, па унесрећава и матере и друштво; од таког васпитања постају мазе и самовоље, које су и себи и друштву на терету.

Од матера, као првих учитељица и

васпитачица рода људског иште се на првом месту да су побожне, да имају саучешћа у судби других људи, т. ј. да су милостиве, јер са тих извора потичу најлепше врлине. Притом се тражи, да је кротка, разумна, уредна, радена, штедљива, умиљата па ће онда и подићи и усрећити не само своју породицу, него и државу и друштво. Још пре четир стотине година рекао је онај велики немачки реформатор Мартин Лутер: „Матере ће васпитањем своје деце заслужити или рај или пакао.“ Ризуме се рај добрим васпитањем, а пакао онаким, рђавим васпитањем, а не треба матерама гори пакао, него кад доживе да су им одрасла деца невоспитана, злоческа, па за то, ако игде вреди што она срп. пословица: да је сваки своје среће ковач, а оно вреди за матере у васпитавању деце своје, јер добро добро рађа. Човек кад се роди није ни добар ни рђав, он је онакав каквог га друштво и околина створи. Ленин примерима, добрим саветима, разумним поступком матере може се свако дете извести на прави пут живота; али и зли примери и криво васпитање могу човека одвести на странпутицу исто тако лако, као и добри на добро.

У васпитавању највише има уплива навика, она је најбоља школа, а та се школа држи у дому родитељском, а на дому су прве и најбоље учитељице матере. Живот човека креће се око жена, рече један научењак, оне су сунце друштвене системе. Па кад оне имају тако голем и велик уплив на судбу и живот, на срећу и напредак наше садашњости и будућности, онда оне носе и највећу одговорност пред богом и пред народом за своја дела, за свој рад и живот, и с тога их молимо, да у интересу своје и народне лепше будућности пазе, особито оне, што су матере, на сваки свој рад, на своје понашање, на свој разговор, да увек износе деци и млађима само узорите примере, који се клоне срећи и напретку дечице и њихове будућности.

ДВА ДАНА ИЗ БЕЛЕЖНИЦЕ ЈЕДНЕ ОДБОРКИЊЕ.

I-ви дан месеца Новембра 1881-ве.

„Е, ја чувам беле новце за црне дане!.. То је доста оштро изговорила, жена око 40—50. година са порцуланским образима, руменим уснама, враним обрвама и шајтлама у широкој хаљини à la mode . . . anno . . .“

То је све лепо, рече једна од нас двеју одборкиња, но нами није нужно да Ваша начела тумачите, та нам је пословица често као задругарским одборницама пред очима. Имамо за то довољног примера. Ми пођосмо баш с тога, да таложимо невоље. А ево и Вас позивамо на беседу, која обећава да ће бити врло лепа, занимаће Вас а уједно ће Ваш новац бити жртвован на племениту целу.

„Поштедите Ви мене, ја неиштем ни од кога па и недам ником ништа“ рече набусито госпођа à la mode . . . anno . . . закупивши нешто нестрпељиво по соби тражити.

Ми, наставиће једна од нас, имамо племениту целу на уму, за коју жртвујемо време, новац и труд, па се надамо да ћемо и у Вама наћи племенита чувства, те да нас нећете без ма и најмањег удела за сироте и невољне одпустити. Ви госпо немате деце, а Бог Вам је дао имања.

„Шта се то кога тиче“ рече дрмајући главом госпођа à la mode . . . anno . . . „па све да их и имам, ни куче ми неће на Вашу, тобоже милост, пасти. Сад мислим да ме разумете.“ За овим речма уђе у другу собу из које се још разабрати могао њен заповедајући глас. „Сосо! Сосо! Иди таки тамо у собу, да ми оне две не покупе што.“ Чуле се и даље неке неразумљиве речи.

Пренеразисмо се

На врати се указа збуњено женско чељаде. И тек онда сватисмо да је јава.

Једна од нас двеју окрене се девојчету, са речима: „Добро, да ти госпоју није какав простак чуо, јер би помислио, да прилоге на разне начине купимо“.

Пођосмо са горчином из те куће даље. Како смо тронуте биле, жалостан наш изглед побудио је милостива срца и ми при свршетку, задовољне предамо нашој бла-

гајкињи повећу своту добровољних прилога, на добротворну целу. Али ми дуго не излазаше из главе госпођа à la mode.

Па ни онда, кад на скоро затим мордох се почасног поверења лишити, јер бесмо премештени из тог места. Па ни онда кад се радосна после неколико година повратих опет у то место и кад ме поново изабраше за одборкињу.

II-ви дан — године 1887.

У седници једној беше решавано да једна одборкиња са благајкињом оду у кућу једне врло сироте болесне удовице.

Коцка је пала на мене и ми се одма после седнице кренемо понесавши нешто новца. По лекарској искази и по добром познавању улица гђе благајкиње, и после кратког распитивања нађемо у некој коморици заиста једно бедно створење. Гђа благајкиња ми рече, немојте Ви овамо, загушљиво је, а ко зна, каква је болест, у Вас је фала Богу дечице.

Застадох на врати, не зато, што се по савету хтедох повући, него што се згрозих. Зар и овако бедних има! Сачувај Боже и непријатеља мога.

У тој тако рећи, коморици леже на десној страни насађене две квочке, у једној чинији неке мрље, на спрам врата нешто сирових грања исецкано и потрпано, а с леве стране остатци неке сламарице на којима је болесница мршава, жута, чупава, а без јастука и покривача немирно лежала. Чело главе јој крњ лончић, дал за воду ил за жијак?

Час по, чуло се кокошије „крее,“ па онда опет тешки уздах болеснице.

Пошто смо болесницу ословили са „помози Боже,“ нечусмо шта нам одазва, само лице загњури у сламу. У том ми се окрене благајкиња са речма, овде није нужно штити, шта треба, кад је свега потребно.

Потражимо газдарицу, која нам је баш ишла у сусрет, уговоримо с њом те нам за неку своту уступи и ако у тескобној јој кућици ипак чисту собицу са креветцом и још неким намештајем, т. ј. ако се астал и једна столица у данашњем лук-

сузу за намештај сматрати могу. Нађоше се две жене, које болесницу у собу пренесу. На наше питање: шта жели јести? на-мргоди се болесница па прогунђа „ма шта.“

Набавимо и скувамо јој ровита ја-ја. Она се поче устезати пред нама да једе; али ипак пусти. Уговоримо са газдарицом да ју подвори и одемо у најближу гостиону и погодимо храну за болесницу и платимо на месец дана у напред. Затим се упутимо да код неколико госпођа набавимо половни чаршава, навлака за јастук и неколико кошуља. Метемо све то у кошар, дометемо флашу црна вина, шећера, упржене кафе, а све то понесе девојка гђе благајнице за нами у кућу где је болесница лежала. Затечемо тамо и лекара, који нам рече, да је сува болест и да одавна у њој корењује, нема јој, вели, лека. Још само коју недељу па . . .

Кад ју наместише у чисто, некако изгуби онај дивљи израз. И што сам ју дуже гледала, све сам се више питала, да ли сам ју где видела. А кад поче говорити како, нико не мож' знати до чега ће доћи, јер и она је била своја газдарица, само, само, вели, била сам грешна, нисам хтела да знам за невоље других. Чувах

Н. Сад.

новце за црне дане, па ипак ме несрећа доведе сад под туђу милост.

Ми ју тешисмо. Ја станем мислити, позната ми долази ова душа, и после дуже гледања и сећања познадох моју некадању госпођу à la . . . Мал не повиках гласно, ал срећом ми се за времена, а из пијетета спрам у самрти бореће се душе стискоше вилице.

Кад смо се о свему побринуле крену-смо се кућама, већ је било прилично мрачно.

Успут причала ми је гђа благајкиња о рујини болесничине куће. Муж јој се, рече, одао пићу, поплављала му вода више година земљу. Дуго боловање и незгоде кућевне, шта ли, тек се он, једног дана обеси. Хе тада јој дођоше веровници покупише сваки своје па богме и добошом јој продаду скоро све, а што је претекло то јој неки њен пријатељ склони себи.

Те пошто је покућство продавала, зарањивала се до болести своје. А сад! фала Богу те нас племенита тежња здружи, можемо јој олакшати бар последње тренутке.

Отрем сузу сажалења и погледам на већ звездано небо. И зар могох другче него рећи. „О Господе, да чудна ли су дела Твоја!“

М— --ћа.

НАРОДНИ ОБИЧАЈ У БОСНИ.

Српски књижевни лист „Босанска Вила“, који излази у Сарајеву, донео је опис једног врло лепог српског народног обичаја, кога се држе девојке у босанској крајини у очи Видов-дана.

„У очи Видов-дана свака српска (а гдје гдје и мухамеданска) дјевојка у Бос. Крајини иде у шуму или поље, па набере доста цвијећа и меће у вече, прије него што почне лијегати, под подглавач (јастук), да види каква ће јој бити срећа у удаји, јер вјерује тврдо, да ће само онакога драгана добити, какав јој оне ноћи у сну на очи изиђе. Међу цвијећем, које она бере, морају бити два најглавнија и највећа цвијета и то црвени мушки, који се зове „Вид“, и модри женски, који се зове: „Вида“. Цвијет Вид означава драгога, који ће у сну дјевојци на очи изићи, а цвијет модри „Вида“ представља саму дјевојку, која цвијеће под главу меће. Када се дјевојка распаше, онда онако

распасана још док није у постељу легла, меће под подглавач (јастук) најпрви свој цвијет Виду, па онда покрај њега цвијет свога драгога Вида, и полажући та два цвијета говори полугласно ове ријечи:

„О мој виде виђени!
О мој драги суђени!
Ако мислиш јесенас,
Дођи ми вечерас,
Први санак на састанак.“

Покрај та два цвијета полаже онда нож, малу бочицу воде, мушки појас и све одијело своје, па наставља опет ове ријечи: „Ако си преко горе, ево нож па гору расјечи; ако си преко воде, ево моста па прећи; ако си жедан, ево воде па се напи; ако си го, ево одјела па се обуци“ и т. д. Кад је и то изговорила, онда меће редом и остале цвијетове покрај она прва два и уза сваки цвијет говори слиједеће:

„Био л'јеп к'о Милан, (њен драги)
 Био висок к'о Иван,
 А јуначан к'о Милош,
 Им'о пород к'о Југ Богдан стари,
 Девет сина и четир' дјевојке,
 Једна ти се за цара удала,
 Српску земљу од зла избавила;
 Име ти се свуда спомињало,
 К'о јунака Краљевића Марка.
 А сабља ти сјекла на мегдану
 К'о старине Страхињића бана.
 Ако био к'о проклети Вуче,
 Што је изд'о нашег цара Лазу,

На Косову пољу големоме,
 Ни у сну те млада не видела,
 А камо ли крај себе на јави.

Амин.

За тим лијеже на лијеву страну и пази добро,
 да се не би окренула на десно, бар до пола ноћи,
 јер вели, треба да ми је драги ближе срца. Сутра
 дан казује једна другој, који јој је драги на очи
 изишао и кроз цијелу годнну до другог Видова
 дана мисли и нада се, да ће јој онаки муштерија,
 каквога је уснила, доћи и узети је за вијерну
 љубу“.

ЛИСТИЊИ.

ИЗ ПРОСВЕТЕ:

В.-Бечкеречко забавиште. Добротворна задруга Српкиња в. бечкеречкиња стоји у погодби за једну кућу, у којој жели сместити своје задружно забавиште. У овом је најзначајније то, што је начелница те задруге *гђа Емилија Мурчића* изјавила у задружној седници, да ће о свом трошку издржавати учитељицу за то забавиште. Ово је тако узорито дело и тако лепа појава, да заслужује, да се овде особено изнесе и да се довикне тој племенитој начелници, која служи на дику тој задрузи: слава и живела!

У **циришком свеучилишту** уче се данас 45 женскиња; од ових су 29 на медицинском одељењу, 14 на философском и 2 на струци народне економије.

У **Лондону** уче 48 женскиња медицину.

У **Паризу** уче 108 женскиња медицину; а од ових су 83 Рускиње 11. Енглескиња, 7 Францускиња, 3. Американке, 2 Немце из Аустрије, 1 Румункиња и 1 Туркиња.

У **Берлину** држао је ове зиме *професор Др. Гнајст* јавно предавање о женскињама и признао је у том, да су све науке и вештине приступачне женским као и мушким, т. ј. да су кадри схватити, савладати и научити све што и мушки; али ипак упућује женскиње, да се не одмећу и не удаљују од свог природног позива, да буду матере, љубе и домаћице.

То је исто признала и тако учила и госпођа *Др. Емилија В. Кемин* нова научењакиња Немца, која је прошле 1887. г. у Цирику славно положила правнички испит и проглашена за

доктора права. Рођена је 1853. године, а матурирала је 1884 године.

„Реформа“, тако се зове једна нова задруга Немца из Аустро-Угарске, Немачке и Швајцарске. Цел је ове задруге, да мимо постојећих виших девојачких школа оснива неке више женске лицеје, школе сличне реалкама и гимназијама, из којих ће ученице моћи прелазити на свеучилишта, где ће се спремати за више научне позиве.

У **Сибињу** оснива тамошња женска задруга школу за домаћице. Предавања ће бити бесплатна, а учиће се теорично и практично домоводство а уз то куњско баштованство и млекарство.

Бискуп (владика) Ђаковачки Штросмајер прославио је прошлог месеца 50. годишњицу свога свештеничког чина. У прослави тој учествовао је сав народ Хрватски а симпатично су поздравили тога великана славеског и сви представници осталих словенских народа. У спомен те своје прославе даровао је исти патриота 20 хиљада форината на оснивање медицинске струке на загребачком свеучилишту; 10 хиљада фор. на издржавање галерије слика у загребачком музеуму; 14 хиљада на оснивање богословског семеништа у Ђакову; 1 хиљаду фор. на „Матицу Хрватску и 1 хиљаду на књижевно друштво „св. Јеронима“. Овај је владика и до сад чинио своме хрватском народу велика добра, до сад издао на народне цели преко 2 милијуна форинти а и сад је показао, да љуби свој народ. Слава том узор свештенику и родољубу!

Међународни женски конгрес састао се

13/25, марта о. г. у Вашингтону у Америци, на коме су учествовале женске и из Европе. Исти конгрес расправљао је питање о праву гласања женскиња за избор посланика.

На бечком царевинском већу покренуло се овог пролећа питање о преустројству основних народ. школа. Тамо је кнез Лихтенштајн поднео предлог да се заведу свуда вероисповедне основ. народ. школе на место садањих комуналних у којима се веронаука не учи од учитеља, и где су деца спојена од разних вера. Против тога устају тамо многи грађани, па и учитељи, и одуширу се поглавито томе, да свештенство добије одсудан уплив на наставу. У то коло борбе народне за основну народ. просвету ухватице се и женске и у Бечу се саставио одбор од самих великашица женских текупи потписе за претставку у прилог вероисповедним школама.

ЗАРАД ЗДРАВЉА.

Од Др. М. Ј. Б.

(Афоризми о здрављу.)

Пазите своје тело, јер је оно храм духу.

Апостол Павле.

Све стоји до расположења органа.

Волтер.

Тесна обућа саката нога.

Нар пословица.

У чистим и свежим хаљинама је нека врста младости, којом треба да се заодене старост.

Жубер.

Свака рђа своје гвожђе слуби.

Нар. посл.

Уста без зуба то је млин без камена, и више ваља један једини зуб него зрно дијаманта.

М. Сервантес.

Шест сахата сна довољно је и младићу и старцу; лењивцу допуштамо седам, а никоме осам. „Салернитанска правила здравља“.

Кожу за кожу, и све што човек има даће за свој живот.

Књига Јова гл. II.

Лепота није ништа друго до цветно здравље.

Лемер.

Чистоћа је пола хране.

Нар. посл.

Ко рано устаје никад се не каје.

Нар. посл.

Душевно здравље је исто тако трошно, као и телесно.

Е. Дешанел.

Гојте косе девојке!

Нар. посл.

У вину је истина а у води здравље.

Латинска посл.

Поштуј лекара!

Св. писмо.

Ко спава, исто му, као да једе.

Франц. пословица.

Може се с правом рећи, да највише људи полако и у незнани сами себе убијају, јер — незнајући ни најглавнија правила разумна живота — скрате себи век. „Gartenlaube“ 1880.

ЗА ДОМАЋИЦЕ:

Платно. Гђа Амалија Шрушек из Сегедина која је у нашем листу у бр. 10. од 1887. г и бр. 1. од ове 1888. г. учинила јавну повуду за чешко разноврсно платно, добила је леп број наручбина од наших Срба и Српкиња из разних крајева: из Вуковара од г. Павла Јовановића адвоката; из Черерића од г. Дра Леополда Клајна и гђе Милице Митровићке; из Меленаца од гђе Маре Недељковићке; а има порука и из Србије. То је знак, да су добро и солидно послужени и да се на гђу Шрутековицу може сваки с поверењем ослонити. Ко хоће, да се увери о солидитету исте послуге, нека се обрати и на горња лица, која су ствар добили, па ће се и од њих уверити о изврности, доброти, а притом умереној цени овог еспапа. У поменутих бројевима означена је цена платну и ближа адреса. На жељу шаље она бесплатно мустре за углед; а продаје на комад и на метар. Ко наручи платна у вредности до 30 фор. добиће га поштом о њеном трошку.

Како се распознаје добро и кварено масло (путер). У последње доба свет се тако покварио, да квари свака јела, те човек, здравља ради, мора добро пазити, да не купује болест за своје рођене новце. Домаћица је позвана да на то пазе.

Сад не само да кваре млеко, него и масло (путер) па кад се купује, ваља на ово пазити:

Добро масло, мора бити чврсто, једног изгледа и не сувише жуте боје, јер ако је сувише жуто, онда је зацело бојадисано чиме.

Кад се масло међу прстима протре, мора се истопити и нестати; несме бити грудовито, ни суво не сме се лепити и отезати, нити, ако га притиснеш, да пушта воду.

Ако је масло сувише осољено, онда му није свуда једнака боја и кад се ножем сече, чује се да шкрипи полако. Ако је мешано у њему соде, онда је сув, дробе се више и познају се неке штрафте (загаситији потези) по њему, а има опор укус, а и теже је, него добро масло у толикој количини.

Ако је масло кварено с кромпиром или брашном, има флеку и суво је. Ако с беланцем, мириши на устајано. Ако је с лојом, осећа се на лој.

Ако је масло бојадисано, познаће се, кад се метне у воду да постоји неко време, или се у води промеша, па ако се и вода обојадеше, знак је, да је и масло бојадисано.

Најбоље је средство пак, да се уверимо, је ли масло добро, ако га окусимо, па ако слади или има благ укус, нема мириса и не удара; ако се на језику истопа а не остане сув или у грумичке: онда је добар.

Жир као храна за кокошке. Доказују неки, да жир као храна може много да помогне, да кокошке носе више јаја. Жир за таку храну, мора се с јесени покупити и у пећи исушити па у брашно истући. Неки праве од тог брашна лепчиће толике као земичке, испеку у пећи, па онда половина земичке те, кад се раскисели у топлој води па се помеша с другом храном, може за 12 кокошака на дан довољно бити. Неки посипају само брашном тим живинску храну (месо, кромпир ил друго што) па дају живини.

Која зелен прти у сувој пескуљи. Келераба, грашак, шпартла, а успева добро и обична салата, шпанаћ, и лукац, ова особито, кад се земља ђубри.

Р А З Н О.

Племенито дело. Начелница и подначелница добротворне задруге Српкиња Новосаткиња упуте се кући Саве Золоте, у Нов. Саду да се увере, у каквом се стању налази укућанка његова Ленка Хајдуковић, која је молила помоћи од ове задруге. Пренеразише се, кад отворише собња врата. У једном кутићу од себе лежи у ритама оболело, изнемогло, гладно, бедно само себи остављено женско чељаде, које једва назире на једном оку, а друго је у сахнуло од напрезања и тешког ноћног рада. Глас изнемогао, једва се чује шта говори. Тај први поглед на ту бедну душу казао јо овим задружним часницама, шта им срце и дужност хришћанска налаже. Задруга је у својим садашњим скромним материјалним приликама помогла овој бедници у првој невољи а сама подначелница *Христина ил. Новићка* почела је сласти и слаће сваки дан овој бедници топла јела. На потпору исте беднице дала је по 1 фор. и гђа *Јелмасвета Нашошевићка* и г. Ђ. Радовановић; а чувши за ту невољу милостиво срце наше прве задружне начелнице гђе *Софије Дунђерске* понудила је одмах 30 ф.

као припомоћ, да се тим плаћа стан за ту сиротицу на идући 10 месеци, док се ова сасвим не опорави. Овај лепи пример довољно показује, како богате милости и љубави сирам бедних и невољних има у наших матера да се ретко у ком другом народу може наћи. Ми се дичимо оваким Српкињама и желимо им дуга и срећна живота.

Сегединске госпође. издавале су прошле зиме од 9. јануара до 19. марта о. г. по нов. кал. храну сиротој школској деци, у чему је учествовала и српска тамошња женска задруга. Оне су за то 6 недеља издале за ручак 7533 порција са толико хлечића, што је коштало 715 ф. По томе не долази више једна порција заједно с лепчићем од 9 1/2 новчића. Види се како жене уму штедити и кад добро чине, па с тим више могу добра чинити. — За идућу зиму већ су оставиле на ту цел 110 ф на приплод, а остало ће накупити у грађанству.

Пожар у В. Кикинди. По званичном исказу изгорело је у Кикинди 17. марта о. г. 197 кућа и до 150 других стаја са свом храном, пићем и покућством што се тамо затекло. Тим поводом остало је 240 породица без крова са 917 душа.

Краљица Наталија изабрана је за почасну чланицу одеског женског добротворног друштва.

„**Женско друштво**“ у Београду имало је 2. фебруара о. г. свој главни скуп. Из извештаја управе тога друштва дознали смо, да је то друштво имало 1887. г. 437 редовних чланица и 20 почасних. Управа је те године држала 23 седнице, међу тима је било 11 ванредних, и осим тога један главав ванредан скуп. — Раденичка школа имала је у почетку школ. 1886/7 г. 71 ученицу, а од њих је у течају године својевољно изостало 16 ученица, а полагале су испит 55. ученица. Школа та има три разреда и од тих добију од своје зараде ученице II. 25% ученице III. разр. 50%, а које после свршене школе практикују 75%, — У течају целе те године издато је невољнима 1808. динара. — Друштвени лист „**Домаћица**“ штампан је у 1000 примерака. — Друштво је ово приредило те године 3 забаве, које су донеле укупан приход од 3480 динара. — Друштво има своју кућу, која носи месечне кирије 73 динара. Има „базар“ свој, који представља вредност близу од 16.000 динара и има капитал од 25.000 динара, што је преостао од прилога за рањенике из последњег срп. турског рата, а које је последња скупштина при-

дружила друштвеном имању. — Друштво има 10 подружина: у Аранђеловцу, Алексинцу, Нишу, Крагујевцу, Шапцу, Ужици, Ћуприји, Гор. Милановцу, Свилајници и Лозници.

У управу за ову 1888. годину изабране су већином гласова ове: гђица: Персида Пинтеровићева, гђе: Јелена Марковићка, Варвара Гатковићка, Наца Стефановићка, Роксанда Лазаре-

вићка, Полексија Тодоровићка, Ема Козарчевица, Станија Милановићка, Аспазија Стојановићка, Марија Холецовица, Марија Лаудановићка, Ђурђина Поповићка, Лепосава Радојковићка, Софија Миловановићка, Милева Терзибашићка, Владислава Хиршловица, Агнија Срећковићка, Рајна Нешићка, Мила Косановићка и Сара Карамарковићка.

РАД ДОБРОТВОРНИХ ЗАДРУГА.

I.

Новосаткиња.

Записник седнице одбора добротворне Задруге Српкиња Новосаткиња држање 24. марта (5 априла) 1888.

Председава: Јулка Радовановићка начелница,

Бележи: А. Варађанин перовођа.

Присутне: Христина пл. Новићка подначелница; Софија Јевтићка благајкиња: одборнице: Јулка Политова, П. Георгијевићка, Марија М. Јовановићка, Софија Бипарићка, Љуб. Димовићка, Пава Живановићка, Персида Маркуш, Катинка Христићка, Марија Бичанска и прегледачице: Соф. Пушибрка и Флора Јевтићка.

бр. 37. Чита се записник одборске седнице од 20. фебр. (3. марта). о. г. — Одоставарава се.

бр. 38. Чита се позив добротворне женске задруге у В. Кикинди од 18. марта о. г. којим се казује, да је у Кикинди 17. марта о. г. изгорело преко 300 домова услед чега је остало више стотина породица српских у највећој беди и невољи, па моли, да ова задруга од своје стране приложи што на те страдалнике и да уједно покрене овде скупљење дарова било у новцу, било пак у храни, оделу или намештају и да то све упути на председницу те задруге гђу Нину Петровићку. — Решава се, да се пошаље одмах тамо у помоћ 50 ф. од стране ове задруге и да се у задружном органу „Женском Свету,“ и у „Бранику“ и „Застави“ позове и у моли овдашња и околна публика, да на ове погорелце шаљу прилога, што ко може и колико може на задружну начелницу гђу Јул. Радовановићку, која ће те прилоге брзим путем слати своје опредељењу.

бр. 39. Чита се захвално писмо приправнице сомборске гђице Љубице Бугарске на датој јој припомоћи од 30 ф. — На знање.

бр. 40. Подначелница извешћује, да је с

начелницом на препоруку варошког физика Др. Јојкића била код болеснице Ленке Ајдуковићеве и да су је у тако жалосном стану нашли, да се не може описати, те су одмах дале у помоћ 5 ф. и накупиле су још 1 ф. од г. Ђоке Радовановића, 1 ф. од гђе Јелисавете Натошевићке и од једне госпође још 20 н. а од Софије Дунђерске добили су 10 ф. и казала је да ће на издржавање исте болеснице, ако уживи дати још 20 ф. — Узима се с одобрењем на знање, а дародавцима се уводи протоколарна захвала.

II.

Велико Бечкеречкиња

Записник одборске седнице управног одбора велико бечкеречке добротворне задруге Српкиња, држане у недељу 19 Фебруара 1888. године у 3 сата после подне у читаоничкој дворани.

Председава: Емилија Мунчића председкиња.

Бележи: Сава Клее перовођа.

Присутни: Јелисавета Бинтера, Нимфадора Ђорђевићева, Емилија Кудића, Марија Купусаровића, Олга Матеићева, Александра Михајловића одборкиње и Христина Пира рачунопрегледачица.

Бр 31. Одборкиња Александра Михајловића пријављује госпођу Ану Пијуковића као потпомагачицу и Емилија Кудића господина Јоцу Дујакковића као потпомагача.

Примају се.

Бр. 32. Председкиња позива одбор, да и остале госпође, које су вољне у задругу ступити, позову, и предлаже одборкињу Јелисавету Бинтера и Олгу Матеићеву које ће да позивају.

Прима се.

Бр. 33. Перовођа јавља, да благајкиња у седницу није могла доћи и поднаша извештај благајкиње о стању благајне од 1-ог Јануара до 31-ог Децембра 1887 године.

Примање 1991 ф. 36 н.

Издавање 299 ф. 84 н.

Остаје чистих 1691 ф. 52 н.

За I-ви Јануар 1888 године, — те тако је после одбијених трошкова ове године уложено 298 ф. 84 новчића.

Узима се на знање, и издају се рачуни рачунопрегледачицама и господину Јовану Ристићу на прегледање с' молбом да идућој одборској седници прегледане рачуне поднесу.

Бр. 34. Благајкиња даље јавља, да је велики број чланица са уплатом чланарине заостао, и да су већ више пута опоменуте биле на уплату.

Решено је, да се још последњи пут опомену и ако не би за 8 дана од дана опомене својој дужности одговорили, суду да се предаду.

Бр. 35. Председкиња Емилија Мунчића поднаша извештај о прилозима на забавиште од Октобра 15-ог до Децембра 31-ог 1887 године.

Друштво броји 32, члана, 25 члана послаше скупљене прилоге и то:

Гђа Емилија Мунчића	3 ф. 50 н.
„ Евелина Савића	1 ф. — „
„ Марија Ђонлића	— 25 „
„ Софија К. Буковала	1 ф. 70 „
„ Марија Купусаревић	2 ф. 90 „
„ Емилија А. Поповића	1 ф. 10 „
„ Емилија Вирага	1 ф. — „
„ Драга Смедеревца	1 ф. 15 „
Гђца Олга Матеићева	1 ф. 70 „
Гђа Марија Савића	2 ф. 02 „
Гђца Нимфадора Ђорђевића	4 ф. 47 „
Гђа Емилија Шашића	1 ф. 70 „
„ Емилија Кудића	1 ф. 50 „
„ Александра Михајловића	3 ф. — „
„ Лепосава Завишића	1 ф. 30 „
„ Јулијана Вукова	— 85 „
Гд. Милан Михајловић	— 71 „
„ Давид Нађвински	1 ф. 36 „
Гђа Јулка Кадића	5 ф. 86 „
Гд. Гига Палатин	7 ф. 08 „
„ Бура Рокнић	1 ф. 30 „
„ Светозар Грчић	— 22 „
„ Др. Милош Ђорђевић	3 ф. 54 „
Гђа Христина Пира	2 ф. 05 „
„ Розалија Лучића	3 ф. 10 „

Свега 54 ф. 36 н.

Председкиња захваљујући се одбору што се својски заузео и склопио дружину, која ће тај племенити задатак имати, да у месту што пре жељно очекивано и необходимо нужно „За-

бавиште“ подигне, — и као што види лепо се одазваше Српкиње ове вароши, — но изненађена је, да је учитељство и занатлиство врло слабо заступљено, те предлаже, да се позив изда на све Србе и Српкиње, да сви па ма и најмањим прилогом потпомогну остварити племенито дело ово.

Одбор узима извештај на врло повољно знање и изриче госпођи Мунчића на њеном ревносном заузимању, даље господину Васи Секулићу свима члановима дружине и перовођи на племенитом делу своју благодарност.

Перовођи се налаже да позив на Србе и Српкиње управи ради прилагања. Рок скупљања за Четврт 1888 године је од 1—15-ог Априла п. р.

Бр. 36. Благајкиња поднаша оставку и захваљује се на поклоњеном јој поверењу, — моли одбор да се изашаљу рачунопрегледачице да рачуне прегледају и опросница да јој се изда.

Благајкино савесно руковање и заузимање за задругу било је тако, да околности не допуштају, да се оставка прими. Одборкиња Нимфадора Ђорђевића и Олга Матеићева са перовођом имају доставити јој закључак одбора.

Бр. 37. Његово Високопреосвештенство господин Ђорђе Бранковић темишварски Епископ изволео је обдарити добротворну задругу Српкиња са поклоном од 10 форината, — даље овомесни новчани завод „Torontoaler Creditbank“ 25 fr. и „Gross Becskeger Spaarkasse“ 10 fr.

Узима се на повољно знање са захвалом.

Бр. 38. Перовођа чита позив „добротворне задруге Српкиња Новосадкиња“ и задруге у Руми на овогодишњу скупштину.

Узима се на знање.

Бр. 39. Позив на забаву „Новосадске добротворне задруге Српкиња“ која ће се 25-ог Фебруара 1888 год. одршати.

На знање.

Бр. 40. Предлог да се овогодишња скупштина на дан Благовести 25 Марта 6. Априла 1888 одржи.

Прима се.

Перовођа моли, да се орман за Архиву набави.

Има се набавити.

Пошто других предмета није било, председкиња затвара седницу.

Записник одборске седнице управног одбора велико-бечкеречке добротворне задруге

Српкиња држане у недељу 11 ог марта 1888 године у 3 сата после подне у читаоничкој дворани.

Председева: Емилија Мунчића председкиња.
Бележи: Сава Клее, перовођа.

Присутни: Евелина Савића подпредседкиња, Марија Ђонлића благајкиња, Олга Верчаји рачунопрегледачица, Јулија Ајзенштетера, Емилија Вирага, Јулија Вукова, Нимфадора Ђорђевићева, Марија Клее, Марија Купусаровића, Олга Матеићева и Марија Савића одборкиње.

Бр. 43. Јелисавета Бинтера и Олга Матеићева пријављују Олгу Зомбори-Ронаш и Лиску Ивковића као потпомагачице.

Примају се.

Бр. 44. Новчани завод „Gross-Beeskereker Spaar und Vorschussverein als Actien Gesellschaft“ покљонио је задрузи 20 форината.

Узима се са захвалом на знање.

Ба. 45. Председкиња јавља да је са управом овдашњег новчаног завода (Spaar und Vorschussverein) ступила у преговоре ради откупа куће налазеће се у темишварској улици за „забавиште“, — уједно предлаже, да се изабере један ужи одбор, који ће кућу прегледати и куповање спровести, и задругу о томе у своје време известити.

Одбор из своје средине бира подпредседкињу Евелину Савића и одборкињу Марију Савића а од мушких, који се имају умолити, господина Ђоку Димитријевића председника црквене општине, Кузму Мунчића главног старатеља и Милана Матеића мерника и управитеља школа, да своје мњење даду, и да, ако би место цели одговорило, куповање спроведу и задругу о томе известе.

Бр. 46. Врлоуважена госпођа председкиња Емилија Мунчића обвезује се, како буде „Забавиште“ у живот ступило, о своме трешку једну учитељицу издржавати.

Одбор изјаву ову племените председкиње своје прима са бурним ускликом „Живила“ и изриче јој се најтоплија благодарност.

Других предмета није било председкиња затвара седницу.

Записник ванредне одборске седнице велико-бечкеречке добротворне задруге Српкиња држане у понедељак 2-ог Априла 1888 године у 11 сати пра подне у српској читаоници.

Председава: Емилија Мунчића председкиња.
Бележи: Сава Клее, перовођа.

Присутни: Евелина Савића, подпредседкиња, Христина Пира, рачунопрегледачица и одборкиње: Јелисавета Бинтера, Емилија Вирага, Марија Купусаровића и Олга Матеићева.

Бр. 47. Председкиња јавља тужну вест, да је 19-ог марта пожарна катастрофа уништила у Великој Кикинди до 300 домова, и довела више стотина српских породица у највећу беду, невољу и сиротињу, — за дужност своју сматра позвати чланове управног одбора да приону што пре и да како у име задруге одреду припомоћ, тако исто и да чланове задруге, грађане и околину ове вароши позову да прилозима својим притеку у помоћ, како би браћи и сестрама својим олакшале јад и сиротињу.

Одбор, из разлога што се саде упустио у куповање здања за „Забавиште“ осим тога узевши стање малено благајне, прилаже за сада 50 форината, но настојаће да за погореле страдалнике велико-кикинске сва могућа средства употреби, да што обилатију припомоћ постигне. Ради купљења и примања прилога умољава се госпођа: Емилија Мунчића председкиња, Емилија Вирага одборкиња, и госпођице: Александрина Шашићева и Јулка Матеићева, даље господин Паја Ј. Поповић друштвени газда с' том молбом, да одма скупљање отпочну, јер већ са других страна купљење је отпочето. — Уједно се умољавају овдашњи свећеници, учитељи и остали пријатељи задруге да позивају народ на прилагање.

Новац примају госпође, а храну и одело друштвени газда.

Бр. 48. Председкиња јавља да је господин Виктор Ф. Рајз 10 форината на „Забавиште“ покљонио, а господ. Карл Шајнбергер један комад платна на сироту децу српских основних школа.

Оба поклона примају се са захвалношћу.

Бр. 49. Заказана IV. главна скупштина добротворне задруге Српкиња због непредвиђеног велико-кикинског пожарног случаја, која се имала одржати на Благовести састаће се у недељу 3/15 Априла о. г. у 3 сата п. подне у српској читаоничкој дворани.

Узима се на знање.

Бр. 50. Предрачун за 1888 годину због краткоће времена узео се у идућој одборској седници у претрес.

На знање.

Председкиња затвара седницу и моли одбор за својско заузимање за погорелце.

III.

Велико Кикинђанака.

Добротворна задруга в.-кикиндских Српкиња имађаше у недељу 14. фебруара о. г. своју редовну главну скупштину, на коју се искупило леп број чланица.

Но пре него што пређемо опису ове скупштине, да споменемо нешто из њене повеснице. Задруга је ова основана године 1873., а основаше је не само Српкиње, него беше ту и не-Српкиња. Тако је задруга добила тада своје име: „в.-кикиндска добротворна женска задруга“. Но није трајало ни година дана, а туђинке се оценише од Српкиња и одоше у своје јато, те основаше себи ново друштво, а име и правилник остаде у старом друштву од самих Српкиња. Тако је ова чисто српска задруга носила 14 година на себи име несрпско. Сем тога стајаше све до селе у правилнику задружном, ако би задруга ова престала, да јој се цело имање употреби на помоћ сиромашној школској деци (без разлике вероисповести).

На овој скупштини буде на предлог заслужнога перовође задружног г. Нике Јовановића једногласно закључено, да се и задруга од сад зове *Добротворна задруга в.-кикиндских Српкиња*, а за случај ако се задруга разреши, имање њезино да се обрати на помоћ српској школској сиромани. У том смислу је одмах и правилник измењен и ради одобрења послат в. министарству унутрашњих дела.

Од 55 редовних чланица беше их на овој скупштини 6 на окупу.

Извештај председнице гђе *Нине Пешровићке* о раду ове задруге у прошлој години узет је на повољно знање. По рачуну, који су прегледачице прегледале и скупштини на одобрење поднеле беше целокупни приход ове задруге у год 1887: Од чланарине 228 ф. 10 н., од оснивачке уплате 5 ф., — добровољних прилога 628 ф. 75 н., камате на уложен капитал 150 ф., ванреднога прихода 6 ф. свега *дакле 1017 фор. 85 нов.* А издатак беше: на припомоћ сиротињи 249 фор. 60 нов., на послугу 84 фор., на одео и књиге школској сиромани 403 ф. 14 нов., — на припомоћ за три питомице 80 ф., на друштвене потребе 70 нов., на непредвиђене трошкове 7 ф. 61 н. *Свега 825 ф. 5 нов.*

Задруга је прошле године задела 142 школске деце. Од новца пак, што је на ову цел издат, 150 фор. је прилог наше црквене општине, 100 ф. је прилог школ. одбора из закладе

пок. *Терезије Лаковићке*, 37 ф. 45 нов. је приход од дилетанске представе, — осим овога приложише дилетанти у други мах 23 ф. 30 н. у корист сиротињи. Сав остали издатак сносила је задружна благајна.

Закључено је, да се у записник забележи хвала српској црквепој општини, школеком одбору на поменутих даровима, даље „в.-кикиндској дистриктској штедионици“ на дар јој од 100 ф. и „в.-кикиндској заједници за штедњу и вађевину“ на њезину дару од 25 фор.

Прорачун за 1888 годину установљен је овако: а) приход: 1) од чланарине 280 ф., 2) оснивачке уплате 5 ф., 3) потпомагачи чланови 7 ф., 4) добровољних прилога 225 ф. 5) камате на уложен капитал 300 ф. 6) ванредних прихода 150 ф. *свега 967 ф.* б) *издатак*: 1) на припомоћ сиротињи 250., 2) на послугу 76 ф., 3) Одео школској сиромани 100 ф., 4) питомице 120 ф., 5) трошкови задружни 10 ф. и 6) ванредни трошкови 100 ф., *свега 656 фор.*

Обављен је у смислу устава избор часника и одборских чланица на искоцкана места. За председницу је изабрана једногласно дојакошња председница гђа *Нина Пешровићка*. Пошто се досадања благајкиња гђа *Тинка Удицкова* никако не хтеде на даље примити овога места, закључено је да јој се у записник забележи хвала на дојакошњем ревносном и родољубивом јој раду и буде на њено место за благајкињу изабрана гђа *Мара ил. Еремићка*. У одбор уђоше од досадањих чланица гђе: *Меланија Гранићка, Ирина Пешровићка, Сиди Пачу, Хермина Манојловићка, Јевђенија Баковљева, Јелена Николићка, Јованка Дорословчева и Савеша Јовановићка*, а нове су гђе: *Тинка Удицкова Кашинка ил. Еремићка, Јелена Влаховићка и Анка Богдановићка*. У одбор за прегледање рачуна изабране су гђе: *Ана Радакова, Мила Сташковићка и Софија Ајвазова*. На послетку за задружног перовођу изабран је једногласно досадашњи јој тајник *Ник. Јоановић* а за заменика му *др. Богдан Давидовић*.

IV.

Митровачкиња.

Ради обавештања читалаца „Женскога Света“ нека ми је дозвољено овде о раду горе поменутих задруге извештај поднети. Пре свега мило ми је те могу потврдити, да се је број чланица течајем прошле године прилично пове-

ћао, што се мора сматрати као знак напретка у задрузи.

Када узмемо на око издатке, које је задруга имала течајем прошле године, онда се јасно види, да је овдашње грађанство лане као и досада засведочило своју дарожљивост према сиротињи. Величина прикупљених прилога показује с друге стране опет ревност одборница, које не пожалише труда око скупљања прилога.

Сретне околности — добра година, повољни здравствени одношаји и др. — допринеше те задруга не имаде превеликих издатака.

Као што се из предстојећих рачуна види имађаше задруга крајем 1886 год. главницу од 1805 фор. 77 новч. а 1. јануара 1888 год. 1915 фор. 24 новч., дакле прираст од 109 фор. 47 новч.

Вредно је споменути да је задруга у ред својих штићеница узела и овдашњу школу за глухо-нему децу. Неби било згорега кад би и још која од наших честитих госпојинских задруга заводу у помоћ прискочила како би му се опстанак осигурао. Помоћ у првом почетку вреди много. Бедна деца што су тамо данас на окупу биће захвална на и најмањем дару који њиној школи у део падне.

* * *

24. Јануара о. г. обдржавасмо главну скупштину на којој је обављен избор председнице одбора и других часника задруге.

За председницу је изабрана опште уважена гђа Марија Панаотовићка, чијом је бригом и настојањем ова задруга пре 18 година у живот ступила; за подпредседницу гђа Драгиња Радовановићка, вредна учитељица на срп. основној школи; а у одбор у заузимању за опште добро опробане раденице, и то: гђа Милица Адамовићка, Драгиња Вујашковићка, Милева Новаковићка, Мила Прокићка, Марта Шолцова, Милева Вучанова, Кристина Дерина, Катица пл. Георгијевићка, Емилија Ђ. Јовановићка, Јелена Јов. Мијића, Зорка Ивковићка, Ангелина Баришићка и гђца Паула Бајерова; За благајкињу гђа Санда Јовановићка, за друштвене саветнике г. г. Др. Војин Новаковић и Никола Ј. Поповић а за тајника Павле Баришић.

У корист свога фонда приредила је задруга 7. (19). фебруара о. г. вечерњу забаву с игранком.

Неможемо се похвалити да је забава била многобројно посећена, али и опет можемо се похвалити леним успехом на каси. Од оне мале ал пожртвоване публике остаде задрузи чистога

прихода 130 фор. Што је овлико чисте добити остало има се нарочито захвалити дароватељи-ма добровољних прилога у новцу и у предметима за заказано изигравање.

Једно ради јавна рачуна, а друго у име захвале на учињеном дару износимо овде имена поштованих прилагача и прилагачица.

Новцем притекоше том приликом задрузи у помоћ следећи п. н. господа и госпође, те приложише:

По 5 фор: гђа Кристина Гамиршекова, и г. Ђока Живановић, полиц. повереник.

По 3 фор. 80 новч.: г. Тоша Басара кот. шумар из Кленка.

По 3 фор: гђе Ана Мајзова и Санда Јовановићка.

По 2 фор. гђа Љубица Трумићка, Ана Ј. Костићка, Љубица Кулићка, Јелена Ј. Мијићка, Милица Адамовићка, Наталија Месаровићка, и г. Никола пл. Милекић.

По 1 фор. 80 новч. гђа Зорка Симуновићка и Милева Новаковићка.

По 1 фор 40 новч. г. г. Никола Ј. Поповић, Вајдић, Крајновић, Сингер, Суботић (књиџар), Никола Гамиршек, Нића Поповић и Ђорђе Поповић.

По 1 фор. гђца Јулијана Тапавица, и г. Турнер.

По 80 новч. гђа Зорка Ивковићка, Н. Лукмићка г. г. Шмит, ритмајстер, М. Прокић и П. Баришић.

По 40 новч. г. Јован Стајић, Вучко Ђукић, Вељко Станковић, др. Величковић, Шуваковић, Черих, Магдић, Ковачевић, Веселин Гргуров и Драгиња Радовановићка.

По 20 новч. г. г. Јоца Стојаковић, Ђ. Јовановић, Марић и један непознати.

Свега 64 фор. 80 новч.

Прилоге у предетима за изигравање дароваше следеће госпође: Марија Панаотовићка, Јулијана Стојаковићка, Мила Прокићка, Н. Вулпеова, Анастасија Суботићка, Драгиња Радовановићка, Зора Симуновићка, Милева Новаковићка, Н. Фридрихова, Јулка Јанковићева, Санда М. Јовановићка, Емилија Ђ. Јовановићка, Ангелина Баришићка, Јелена пл. Бајићка; гђе: Паула Бајерова и Лела пл. Георгијевићева, и г. Мита Фрушић

Изиравање дарованих предмета донело је каси 75 фор. 20 новч. те се за ову своту имамо захвалити колико честитим прилагачицама, толико и поштованој публици која је на забави

била те која је покрај новчаног прилога још и обилним куповањем лозова овај доходак могућим учинила. Како рекох не беше то велика публика на броју ал у толико већа беше погледом на душу и срце те даваше што-но реч и шаком и капом — и за то јој и част и слава!

Рачунски извештај

митровачке „госпојинске задруге за потпору сиротиње“, за год. 1887.

Примање:

	ф.	н.
1 Готовина од 1. јануара 1887. год.	1805	77
2 Чланарина прикупљена течајем 1887.	163	—
3 Добровољни прилози прикупљени кроз одборнице по гласу књижица	67	10
4 Добровољни прилог од овдашње штедионице	25	—
5 Добровољни прилог од друштва за штедњу и предујмове	5	—
6 Добровољни прилог од овдашњег деоничарског паромлинског друштва	12	54
7 Доходак од приређене забаве	158	20
8 Камате на главницу издану на обвезнице	24	—
9 Камате на улоге у овдашњој штедионици и „Срп. есконтно деоничном друштву“	69	30
Свега	2329	91

По одбитку издатка 414·67

остаје као салдо за 1. јануар 1888. г. 1915·24

Издавање:

	ф.	н.
1 На 10 штићеница издато припомоћи	224	—
2 Госп. Радивоју Поповићу учитељу глухонеме деце	45	—
3 На памук за сироту децу	5	90
4 Трошкови око забаве	72	74
5 За венац при погребу пок. Ивановићке бивше председнице ове задруге	12	98
6 Пере Јовановића породици послато у име потпоре у Беч	30	—
7 Ани Лимбергеровој у име припомоћи	5	—
8 Милицы Циковчевој	3	—
9 Кати Роксандића на пол хвата дрва	2	25
10 Разне милостиње путницима.	7	40
11 За артију и марке и друге ситнице	70	
12 Живану црквењаку у име послуге	5	70
Свега	414	67

Изказ добровољних прилога

дарованих митровачкој „госпојинској задрузи за поштору сиротињи“, течајем године 1887/8.

„Митровачка штедионица“, 25 фор., „Друштво за штедњу и предујмове“ 5 ф., „I. митровачко паромлинско друштво“ 12 ф. 54 новч.,

Пречастни г. Урош Милутиновић прота 10 ф., Гђа Милева пл. Милекићка 10 ф. По 5 ф. приложише: гђа Марија Медаковићка, Леополдина Корејал. г. г. Никола и Јаша Гамиршек (по себице) Ладислав пл. Јанковић. — По 2 ф. 50 н.: г. Јован Секулић. — Гђа Вигенфелд, 2 ф. 40 н. — По 2 ф.: Гђа Мила Вулетићка, Ленка Петровићка, Јелисавета Костићка, Јулка Јанковићева, г. др. Сатмари, гђа Роза Шил, г. Ђорђе Петровић, гђа Вагнер, преч. г. Паја Милер, опат. г. Стева Поповић-Вацки. — По 1 ф. Гђе Катица Стефановићка, Лујза Крауз, Марија Скриван, Н Милер, Марија Кологнат, Хермина Гајер, Матилда Гајер, Александрина Фајхт, Марија Ђујићка, Марија Н. . . . , г.г. С. Визер, Јов. Болф, Фрања Хајклман, Никола Ј. Поповић, Паја Саламан (из Моровића). — Гђа Јелена Шијакова 1 ф. 20 н., Даница Радовановићка 40 н., Марија Јовићка 60 н., г. Емил Мирковић 50 н., Крста Георгијевић (из Грка) 20 н., Богољуб Познановић један динар. — Свега 130 ф. 84 новч.

На овоме лепом и племенитом дару нека је овим изражена п. н. дароватељима најусрднија захвала.

У Митровици, 24. јан. (5. фебр.) 1888.

У име „Госпојинске задруге за поштору сиротиње“

Подпредседница:

Наталија Месаровић, с. р.

Тајник:

П. Баришић, с. р.

Благајкиња:

Санда Јовановић, с. р.

V.

Сегединкиња.

Прошлог месеца марта 5/17. дана имала је ова задруга у „Гранд-хотелу“ своју задружну забаву игранку, која је приређена у корист задружне благајне. Игранка је ова тако сјајна и величанствена била, да ју ни један посетилац неће за дуго заборавити, а надам се, да ће код многих и доживотни спомен оставити. Имали смо гостију и из Баната, а у лепом броју су нас посетили и браћа Мађари. Игранка се одпочела српским „колом“ уз Србина гајдаша Моше Коларића из Даља. Коло је тако раздрагало присутне Србе да је умамило и браћу Мађаре, те се и они одушевили и играли.

Имали смо родитеље од младих људи Срба и Мађара, једне над музиком са првеним кокардама, а друге за примање гостију с плаветним кокардама. Гости се тако одушавише, да су се веселили и играли до 4 сата ујутру.

Ова нам је забава поред ове моралне добити, донела и знатан материјални приход са чистом хасном од 531 ф. 72 н. За овако леп успех имамо да захвалимо највише нашој вре-

дној начелници гђи Емилији Сремац и подузетним чланицама гђама: Ани Савићки и Марији Јеврићки и одборницама: Ани Фирићаски, Евгенији Крестићки и Амалији Шрутека, које су лично позивале госте и купиле прилоге. Живеле!

Једна чланица.

Записник ванредне седнице одбора добро творне задруге Српкиња Сегединкиња од 20. априла 1888.

Председава: Емилија Сремац председница.
Бележи: Тома Јаниковић перовођа.

Присутне: Ана Фирићаски, Амалија Шрутек, Ана Савић, Марија Јаникијевић.

бр. 1. Председница чита молбу добротворне в. кикиндске женске задруге, да се на погорелце в. кикиндске приложи што.

Реша се једногласно, да се за погорелце в. кикиндске пошље председници кикиндске задруге гђи Нини Петровићки 50 фор. прилога, што је већ и учињено.

II. исказ о прилозима

на глухонему Јелку Михајловићеву.

Из вел. Кикинде: Српска добротворна женска задруга 20 фор.

Из Вел. Бечерека: српска добротворна женска задруга 10 фор.

Из Папчева: чист приход од дилетантске позоришне представе од другог дана Божића, што ју је приредила удружена панчевачка младеж 43 фор. и 88 н.

Из Сентомаша: приватно скупиле између себе задругарице добротворне женске задруге 25 фор.

Из Карлова: чист приход од игранке, што ју је приредила карловска младеж 103 фор., сиротињски фонд политичке општине 50 фор.; даље: по 1 фор.: Мила Цуцић биров, Јоца Будинин подбирив, Шандор Бешлин трговац, Саја Цуцић, гђца Катица Топаловићева учитељица, гђа Јелена Понова, Ђорђе Трбић, Омер Попов трговац, Гавра Весков трговац, Шандор Трбић, Јоца Голушин и Љубомир Лотић; по 50 нов.: Аца Молеров, општ. благајник; по 30 нов.: Милан Чокић. Од црквенога таса о Божићу 2 фор. 42 нов.

По II исказу 267 фор. 10 нов.

I. исказ 105 фор. 60 нов.

Свега 372 фор. 70 нов.

Свима прилагачима и скупљачима прилога изриче се од стране одбора усрдна захвалност.

У Карлову, 12./24. марта 1888. год.

Љубомир Лотић,
перовођа.

Јоца Виловски,
одборски председник.

ЧИТУЉА.

Марија Медаковић рођ. Камбер супруга покојног књижевника и новинара Дра Данила Медаковића, а мати Дра Богдана Медаковића народног заступника преминула је у Митрови 28. фебруара код своје кћери Љубице пл. Милекићке, где се у гостима бавила. Тело покојнице пренешено је у Загреб и сахрањено је у породичну костурницу. Покојница се одликовала свима врлинама, које красе једну супругу, матер и домаћицу. Лака јој црна земља била!

Јелисавета Брановачка супруга покојног Стевана Брановачког бившег потпредседника карлов. народн. сабора преминула је у недељу 20. марта о. г. у својој 74. години, а сахрањена је сутра дан 21. марта о. г. уз велико саучешће народа. Била је добра душа, и ваљана газдарица, родољубива Српкиња. Од свога лепог имања оставила је сиротој једној девојци, што ју је дворила 3500 ф. у новцу и лепо покућство. Лака јој земља била!

Настасија Васиљевна Кајирова сарадница „Новог Времена“ знаменита руска списатељка и једна од првих у редовима руских новинара, преминула је марта месеца о. г. За време срп. турског рата од 1876—7. год. била је извештач новина „Новоја Времја“, а писала је и доцније симпатично о Србима. Доцније је била дописник горњих новина из Беча и Берлина; а писала је и у другим руским новинама. За њом жали сво руско новинарство.

Катица Кирић рођ. Стерговић, апотекарица у Беби умрла је 29. марта о. г. после дужег боловања код своје матере у В. Кикинди. Била је примерна супруга, ваљана Српкиња искрена пријатељица. Нека јој Бог даде рајска насеља. Лака јој црна земља била!

НОВЕ КЊИГЕ.

На селу и прелу слике и прилике из српскога живота написао П. Адамов П. Издање срп. књижаре и штампарије Браће М. Поповића у Нов. Саду 1888 Цена 60 н.

Прва читанка за ученике глуво-немих завода израдио Радивој Поповић учитељ глуво-немих. У Новом Саду. Парна штампарија М. Димитријевића 1888. Цена 30 новчића.

Изишла је 11 свеска „Црни Листова“. Записник критичних догађаја, књига II. — свеска 11. са две слике. Садржај 1. Маћеха (оригинална приповетка). — 2. Амелија. — 3. Разне белешке. Уређује и одговара: Стева П. Видаковић.

Цена 50 пара динарских. У Београду штампано у краљ. срп. државној штампарији 1888.

Изашао је 36. број Србинови Записници у Земуну пише у везаном слогу Србин-Милош Грабовачки. Излази месечно, цена на годину 1 фор. а за Србију 3 динара.

Изашла је свеска II. Нови Васпитач орган за педагошку књижевност уређује и издаје Мита Нешковић. Садржина: Васпитна зрна у Његошевој појезији. — Реч о очигледној настави. — Устав илиричке депутације од 2. Новембра 1876. на илиричне мале (основне) школе. — Да мотримо пажљиво на живот у нашој школи! — Грађа за историју школарства. — Књижевни преглед Новог Васпитача. — У Новом Саду. Штампарија А. Пајевића 1888. Годишња цена 3 ф., годишња 1 ф. 50 н. За Србију годишња цена 7 динара, годишња 3½ дин. Новци се шаљу уреднику у Павловце per Igreh, Szymien.

Изашао је пети број „Босанске Виле,“ са овим садржајем: Сlike: „Уз зурну“ Пјесме: Искре појезије од П. П. Црногорца — Ново руско позориште у Одеси. — Уз зурну (са сликом), од Ђ. Јовановића. — Приповијетке: Рашта се тако догодило? приповијетка из српског и циганског живота. Награђена од „Матице Српске.“ Написао Ђорђе Јовановић. — Ценетска хурија, црта из босанског живота. Написао † Нико Х. П. Бесаровић. — Поука: Опис Гацка са старинама и обичајима народним. По народном причању описао Лука Грђић. — О споменицима: Из којег су доба и којег ли народа гробни споменици Црне Горе, Далмације, Босне и Херцеговине, што их наш народ зове стећцима, мраморима или машетима. Расправља Фрањо Радић. — Српске нар. умотворине: Пјесме: Двоји јади и Хвала Мекмед-бегова, забиљежио. Ј. Ч. Приповијетке: Зет пуницу научио памети, приб. Ст. Н. Давидовић. — Листак. —

„Босанска Вила“ излази у Сарајеву два пута мјесечно на два табака; и доноси у сваком броју по двије слике. Издавалац и уредник је Никола Т. Кашиковић, Сарајлија. Цијена на годину 4 фор. за све српске крајеве; за стране земље 5 пор. Ђаци добивају лист у пола цијене.

НОВЕ МУЗИКАЛИЈЕ.

Онамо онамо за брда она, песма Књаза Николе I. Црној Гори, Брдима и Приморју за гласовир ставио Х. Доубек коровођа срп. новосадског читаоничког певачког друштва. Издање

срп. књижаре Браће М. Поповића у Нов. Саду 1888. Цена 40 н.

Ђурђев дан за гласовир од Хуга Доубека, коровође новосадског читаоничког певачког друштва. Издање срп. књижаре Браће М. Поповића у Нов. Саду 1888. Цена 40 новч.

ОДГОВОРИ.

Ѓђи Јелени Бирри у Ердевику. Ви сте за цело и заборавили, да сте платили своју претплату лане за 1887. годину, кад сте нам сад опет послали. Но ако је по вољи ми ћемо ту 1 ф. урачунати као претплату за 1889. годину!?

Г. Јов. Митрановићу учит. Плевље. Послали смо лист свима лањским претплатницима, па и онима у Прјеполје. Ако нађемо овде семена послаћемо вам. Примите поздрав.

М. С. П. Столац. Хвала на доброј вољи; ал се не може употребити.

Ѓђица Ј. Ј. у Т. Поправићемо језик и употребићемо. Но молили би, ако је могуће, да нам пошаљете и дотични број немач. новина.

ПОЗИВ

у редовну

IV. ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

ВЕЛИКО-БЕЧКЕРЕЧКЕ ДОБРОТВОРНЕ ЗАДРУГЕ СРПКИЊА,
која ће се

у недељу 3. 15. априла о. г.

У СРПСКОЈ ЧИТАОНИЦИ У 3 САТА ПО ПОДНЕ ДРЖАТИ.

ПРЕДМЕТИ:

- 1) Извештај о задружном раду г. 1887.
- 2) Извештај благајкиње о прошлој години.
- 3) Прорачун за год. 1888.
- 4) Издавање опроснице.
- 5) Избор одбора.
- 6) Избор рачунопрегледачица.
- 7) Избор трију задругарица, које ће скупштински записник оверовити.
- 8) Предлози.

У Великом Бечкереку 2. апр. 1888 г.

Сава Клее
перовођа.

Емилија Мунчића
председкиња.

САДРЖАЈ: 1. Помозимо сиротим погорелцима. — 2. Позив на прилагање. — 3. Сећање. Од Станка. — 4. Уплив матере на живот и рад деце своје. — 5. Два дана из бележнице једне одборкиње. Од М.—ћа. — 6. Народни обичај у Босни. — 7. Листићи. — Из просвете. — Зарад здравља. — За домаћице. — Разно. — 5 Рад добротворних задруга. — Новосаткиња. — Великобечкеречкиња. — Великокикинђанака. — Митровачкиња. — Сегединкиња. — Читуља. — Нове књиге. — Нове музикалије. — Одговори.

Власник: Добротворна Задруга Српкиња Новосаткиња. — Издаје и уређује: Аркадија Варађанин.